

Jaar-jaaru Laqu Ndekk Bi - Limu Fukk ak Benn

Limu fukk ak benn bukk

Jeff Pippenger

2026-05-21

Téerebu Yoel mooy xeyna kàddug yëgle gu gën a wóor ci mbind mi ci mbirum taw bu mujj bi, te Yoel dafay ubbi ci njëkk a tudd ñeenti maas yu ngëmadi woon, yi njëggoon ci kërkegu Laodise bu Seventh-day Adventist. Ñeenti maas yooyu, yi yëgale seen alag te gën di yokku, ñoo ngi tegtal ci aaya yu njëkk yi ci Yoel, te ñuy dëppook ak ñeenti yëf yu bon yu gën di yokku yi ci Ezekiel saar 8. 1863 ba 1888 mooy maas mu njëkk mi, te muuy tegtal bañ a nangu yëgle gu saxal gi ci Millerites yi, ni ko wonnee ci karte yi ay mag ya defoon ci 1843 ak 1850, te mu tegtalees na ci Habakkuk saar 2, te loolu dafay misaal kóllëre gi, ni ko ñaari xóot yi ci Fukk i Santane yi di ko tegtale.

1888 ba 1919 dañuy jëfandikoo bu bañ xam-xamu njub ci ngëm, te loolu mooy jur xam-xam bu leer ci mbooloom Filadelfi. Ci njëkk maas gi, ndookk bi dafa daloon ci liggéeyu njitu gi William Miller di tegtal; te ci ñaareelu maas gu 1888, njitu Xelu Yoon wi ñuy wax Spirit of Prophecy lañu daan. Ñetteelu maas gi, moomu 1919, tàmbalee na ak téereb William Warren Prescott bi tudd The Doctrine of Christ, te mu jeex ak téere bi ñuy wax Questions on Doctrine ci atum 1957. Maas googu ñetteel mooy maas gu dëppoo ak addina, ba Adventisme di seet nangu gu ñu koy may ci jëf yu wér-gu-yaram yu American Medical Association, ak nangu gu ñuy may seen kolej yi ci ñi xam yu njàng mu jóge ci Protestantisme bu dëddu woon ak Roman Catholicism.

Ci ñetteelu maas, ndigalu Ellen White ci mbirum njàngale amoon ci ay bindam, dañu ko bañ te wuutu ko ak ay jëfey njàngale yu dul dëgg yu àddina bi, ni ko filosofi njàngale Gereg di tektale. Njàngalem Gereg dees na ko tektale ci yàlla ju jigéen ji tudd Athena, jiñ ko tëj ci benn kër-yàlla Parthenon bu ñu defar ñaari yoon ca Nashville, Tennessee.

Njàngum dëgg bi am na misaal ci Biibël bi ak jàngukay yi ñu jagleel woon yonent yi te ñu ànd ak yonent Eliise. Bëgg-bëggu Makkabe yi ci atum 167 BC ba tàmbalee, ba agsi ci yàqug Yerusaleem ci 70 AD, ci lu bare dafa doon ab caytu ngir xeex duggu njàngumu Gerees ci aaday ak réewum suuf su màgg sañ-sañ te dëggu bu yàgg. Càytu Makkabe yi dafa doon ab yëngu-yëngu ngir xeex doxalinu Gerees ci bépp wàll, waaye doxalinu njàngumu Gerees bi dafa mas a law ba fees ci jaar-jaaru mbootaay ak ci yitte yaa farlu Makkabe yi, ba taxul a mën a tàqaleek dëgg bi ne njàngumu Gerees moo mën a doon, ndaxte, mbir mi gën a màgg ci yi ànd ak bañug Yawut yi di nangu Yeesu Kirist ni mooy seen Almasi bi. Téré yu bare bindees nañu ngir wone doxalinu bon bu njàngumu Gerees amoon ci kaw Yawut yi, ak noonu it njàngum lu dul dëgg a jàppale woon bañu Yawut yi ak daaj gi ñu daajee Kirist ci bant.

Njuumte Makkabe yi méngoo ak njuumte atum 1776 ci réew bu tedd te ndamalu xel bu jamono jii. Léegi am na lu ëpp 4,000 yuñu bind ngir sañ-sañ caañi kër yu mag yi ci Estados Unidos, te dañu tabax leen ci kaw falsafaa njàngum Gereg ak yoonu njàngum Jesuit yi. Njàqare ak bañ yoon yi ñëw ci fukki at yu weesu ak lu ci dolli, man nañu leen a jëfandikoo ngir jub ci ñaari “xarala yu njàng”

yu ñuy wax ci Estados Unidos, yi di, diirub ay fukki at, di jàngale ak di duggale xelal taalibé yi, ñi media ak bérab yu mbégte ak enteriteynmaɲs daan nañu leen ba noppi ngir nangu falsafaa yu mondialist yi, yu jóge ci falsafaa yu Seytaane yu jamonoy Révolution française bi. Taalibéy yunifeersite yi ci jamono jii, daan nañu leen ba noppi ngir nangu dundin wi Sodom ak Gomorrh di teg ci kanam, bala ñu dugg ci xarala yu njàng yi ñu sàkk ngir xare ak nit ñu weex yi, Kiristaan yi ak dëgg-dëggu taarixu Amerik gu dëgg. Ab waa-Estados Unidos ci tey bu bëgg a xam ni doxalin yoon wu ñaari tolluwaay wi di sax, wi di matal njub ak dëgg bi ñu sànni ci mbedd yi, ni ko Biibël bi ak Xelu Yëgle yi waxe, war na xam ne xalis yi fi nekk léegi, jëf lañu buy génne ci xare buñu téral te sàkk ci xalaat, bi ñuy duggale xelal nit ku nekk li dale ca at yu njëkk ya ci dundam, jaarale ko ci ab sistemu njàng muñu sàkk ngir dugal mbootaay nit ñi ci nguug mundiaalist yu elitist yi — kàttanu njaay mi!

Amna juróom a Ellen White bind ci mbindam yi: njàng mi, coppitegu wér-gu-yaram, dundug Kiristaan, taxawaayu “Xuloo bu Mag bi”, ak ragal Yàlla gu jëfandikoo. Njàng mi mooy benn ci juróomi juróom yii gën a am solo ci Noonu Kàddug Yonent bi, te Ellen White yonent bu beesul ci Biibël la ni yonent yépp ñiñu tudd ci Kàddug Yàlla. Ci yeneen mbir, lii dafay tekki ne dundam mooy royukaay bu melokaan ak bu ñeel ñaar-fukki ñent junni ñi ak ñent-fukk ñaar yi. Bala kenn xalaat ne Kirist rekk moo war a doon sunu royukaay; Pool nee na:

Ndaxte saxe am ngeen fukki junni jàngalekat ci Kirist, waaye amuleen ñu bare yu mel ni baay; ndaxte ci Kirist Yeesu moom laa leen jur jaarale ko ci xibaaru jàmm bi. Moo tax maa ngi leen di ñaan, royuleen ma. 1 Corinthians 4:15, 16.

Naka la Ellen White, mu doon wax ci yoon wone. Benn yoon rekk la Ellen White nangu woon wuutu nit ku nekk ci kurél gu yor saytu, te boobu moo nekkoon ak sosug ab kolees bu jëfandikoo njariñi njàng mu dëgg, ni ñu leen taxawaloon muy benn ci juróom-ñeenti mbir yu mag yi ci liggéeyam. Kolees boobu nekk ci Madison, Tennessee, te mu nekk ci biir goxub réewu-magalub Nashville, Tennessee. Du rekk ne nangu na woon nekk ci kurél gu jëkk gu sos Madison college ginnaaw 1904 ba ci at mu jiitu deefam ci 1915, waaye itam am na woon wàll wu am solo ci tànn suuf si ñu tabaxee kolees bi. Nashville mooy diggu ndigalu njàngum Gereg gi dimbali woon a tere Yawut yi nangu seen Almasi bi ci taarixu Maccabees yi, ñoom ñiy misaal Protestant yi daanu ci ngëm ci jamonoy yi nu dund léegi. Rëddinu Maccabees yi dees na ko taxawal bu dëgër ci taarix bu nëbbu bu aaya ñent-fukk, muy tegtal Protestant yi daanu ci ngëm, yi léegi ñu jàngal ba fees ak meñneef yu yàq yu mel ni yu njàngum Gereg gi sax, doonte ne moom mooy sumb bu bees.

Ci ñetteelu maas ci Adventisme bi, njiiti yi woon a bañ Xelu Waxu Yonent bi ci atum 1888, tànn nañu jébbal seen sistemu njàngale gi ci ndoxalin akreditasiyoŋ bu àddina bi. Nashville mooy diggu simbólik bu njàngale dëgg ak njàngale dul dëgg. Yonent bi tànn na dëkk bu njëkk boobu itam mi àddina bi tànn ngir fàggu ci njàngale Gereg, ndaxte, wuuteek njàngale Gereg gi mi sampu ci tas dëgg bi mu doon ay mbir yu beru ngir yàq mépp, njàngale dëgg mooy dalu ndawalu mbootaayu ñeenti téeméer yu mag yu Sister White: soppiwergu wér-gu-yaram, ragal Yàlla gu jëfandikoo, dundug Kristaan, ak rawatina téeméeru Jàppante bu Réy bi.

Yeesu dafay wone saxal na mujj gi ak tàmbali gi, te nattu gi ci Toolu Eden moo leeral nattu gi àddina jii léegi daj ak moom. Nattu gi ci mujj gi benn la ak bépp nattu bu nekk ci Biibël bi, ndax Yàlla du soppiku muk. Nattu bu Biibël bi di wax mooy yoonu nattu bu ñetti jéego, buy jur ñaari xeetu nit ñi, te ñoom dañuy feeñu ci njeexitalu yoonu nattu ga. Malaaka bu njëkk bi dafay wax ñetti jéego yooyu nii: ragal Yàlla, jox Ko ndam, ndax waxtuw nattu bu àtte mi, mi mel ni litmus, agsi na. Jéego bu njëkk bi mooy santaane bi ne bañ a lekk ci garabu xam-xamu lu baax ak lu bon. Ndaxte amuloon ragal Yàlla li war, Awa mēnu koo matal nattu garab ga, ba mu lekk meññam mi ñu teewal ni lu baax ak lu bon. Ragal Yàlla ga Adam amoon mēnu koo tere mu dugg ci njàppandikoo bu garab ga, te àtte waxees na ci seen kaw ñoom ñépp, ndaxte dañoo feeñal dund gu amul saxuwaayu Teewug Yàlla ci biir.

Nattu fan yu mujj ci jamono yu mujj yi dafay tàmbalee ak artu ngir lekk yokkug xam-xam bi ñu ubbi ci Peeñug Yeesu Kirist, tuuti laata nattu nit ñi agsi ci njeexitalam. Muy ci biir Aadventis, walla ci ñi nekk biti Aadventis, nattu bi mi ngi sukkandiku ci nangu walla bañ yokkug “xam-xam” bi ñu ubbi sunu jamono. Nattu boobu ci xam-xam dañu ko tegtal ci garabu nattu bu Tool ba, mi waral xam-xamu mbaax walla xam-xamu lu bon. Njàng mu dēggoon dañu ko tëral te muy màndargaal ci Nashville, Tennessee, ci atum 1904, te njàng mu dul dēgg dañu ko tëral te muy màndargaal itam ci Nashville ci atum 1897, ba noppi tabaxaat ko muy kër gu sax ci atum 1920. Ci dundug jigéen ju yonent ji, njàng mu dēggoon dafa ame woon fuñu ko sàmm, ci Nashville, te njàng mu dul dēgg dafa ame woon fuñu ko sàmm itam. Gannaaw deefam ci atum 1915, dañu delloo njàng mu dul dēgg ci ñaareelu tabax gu sax gu kër-yàlla Parthenon, te ñu bañ njàng mu dēgg jaarale ko ci dēppoo ak àddina bi, ci ndaw yi jiite Mbooloom Laodise buy Set-weer fan yu juróom-ñaariy bés Aadventis.

Tur wu Nashville, “Aten bu Běj-gànnar gi”, dafa am doole ci tànn kër gi ngir mu nekk xol bi ci Centennial Exposition bu 1897 bi. Ay kër yu bari ca exposition ba dañu leen sàkk ci misaal yu màgg yu jamono jii weesu. Waaye, Parthenon rekk moo doon benn delluwaay bu jub ci li mu doon ca njàlbéen ga. Nashville bii tay, Tennessee, siiw na ndax woyam, waaye bala Johnny Cash Museum am, Nashville siiw na woon ndax njàngam, du ndax woy.

Ci jamono 1850 yi, Nashville am na ba noppi kër yu magam “Athènes bu Běj-saalum” ndaxte dafa samp ay barab yu bare yu njàng mu kawee; mooy dëkk bu njëkk ci běj-saalum Amerig ngir samp ab sistemu ekoolu mbooloo. Bu at yi di jeex ci xarnu ba, Nashville dina gis ne Fisk University, St. Cecilia Academy, Montgomery Bell Academy, Meharry Medical College, Belmont University, ak Vanderbilt University ñépp ubbi seeni bunt. Ci jamono jooju, Nashville dafa amoon turu benn ci dëkki běj-saalum yi gëna yar ak xam-xam, fees dell ak alal ak aada.

Mbóotéy bàkkaar bi moo nek itam tur te mooy jëf ci Kàddu gu ñu waxee ci yëgle. Yëgle gi jàngale ne Seytaane ak paap bi, ki Sœur White tudde “ndeyjooru loxo ndeyjoor Seytaane,” ñoo di mbóotéy bàkkaar bi. Waaye “mbóotéy bàkkaar bi” day mel itamale boole xam-xamu dēgg ak juumu. Ñeenti maas yu ngàkk ci apóstasie ci Yoël dañuy dēppook ñeenti njubadi yu yokkante yi ci Ezekiel saar 8. Ñaari seede yooyu dañuy dēppook ñeenti kër yi njëkk ci Yëgle, te kër gu ñetteel gi moo ñu ngi tegtal ci njaxlafu Constantine, di boole Kirisitaange ak pagaanis. Ñeenti kër yu yooyu njëkk dañuy dēppook ak jaar-jaari Israayil gu yàgg ga, gi di misaal jaar-jaari Israayil gu bees.

Ci ñetteelu maas yi ci Israayil gu yàgg ga, buur yi ci Israayil defaroon nañu jàppale ak yeneen xeet yi te waruñu woon a dugg ci benn ànd ak askanu Yàlla. Mellante gu nekk diggante Israayil gu yàgg te di Israayil bu mat a nekk ak mbooloom Kiristaan yi, ni ko téereb Peeñ mi tëral, mooy mbir mu yégleb te ñu leeral bu baax ci njàng mi tudd, Habakkuk's Tables. Yoel dafa boole ñetteelu maas gu mujj, ñi “daggée” ba dootuñu nekk askanu kóllère gu tànn Yàlla, ak ñaar-fukk ak juróom ñaari mag ña, ñiy sujjóotal jant bi ci ñenti njaaxle yu gën a yées yi ci Ezekiel. Boobu ñetteelu maas bu mujj, fa Laodicea bu Seventh-day Adventism daggeeku, ba ñuy sujjóotal jant bi ci yoonu Dibeer, dafay ànd ak ñetteelu mbooloom Tiyaatir, mi melal nguurug paap yi, muy ci atum 538 mbaa ci yoonu Dibeer bu dëgër te di ñëw. Ñetteelu mbooloom Pergamos moo teewlu “jébbaloo” walla “jàpp ci diggante”, muy Israayil gu yàgg gi ànd ak nguur yu bokk ci jaamu xonq yi, mbaa Constantine dajale jaamu xonq ak Kiristaanug, te seede yooyu ñaar ñoo wax ak ñetteelu maas gu rab wa suuf gi ci Peeñ fukk ak ñett.

Ñenti maas yi bokk ci États-Unis, yi ci beneen dëgg ñu misaale woon ak Égypte bi ci jamono jaamuwaay bu 400/430 at, te loolu jeexee ak Firawon mi labb ci ndox yi ci Géej gu Xonq. Ndox yooyu doon seetlu bu mujj ci réew mi war a àtteekat, ba Yàlla indi xettali ngir Israayil gu yàgg gi jaarale ko ci yonent bi Muusaa. États-Unis dees ko àtte ci jamono ji àtte ba deggal ci kanam kërkk Yàlla, moo tax war nañu seetlu ne ndox mi jeexaloon dundug Firawon, dees ko indi woon ci kawam jaarale ko ci bàyyi ngelaw lu penku bi, mi doon tere ndox yi ci seen bérab, bi Yàlla di xettali ay nitam yu Tànn yi. Ngelaw lu penku bi mooy ñetteel musiba mi dóor yoonu Dibeer, bi suuf su yëngu gi ci Peeñu Yi fukk ak benn di agsi.

Maas gi jiitu bu beesug bu ñeenteel baax ak bu mujj bu rab waase suuf si mat na ci ñaari saxar yi, mooy saxar bu Republican ak saxar bu Protestant. Jëfandikoo gi ci njàmbatug saxar bu Republican, biñ ko yégle woon ci maas gu ñetteelam, am na ci jamono ji wër xareb àddina bu njëkk bi, te mu màndargaale ne Etazini jox na ay yëfi ekonomigam ci loxoy globalist yi ci Federal Reserve. Ci noonu itam, Adventisme du juróom-ñaari fan yi bu Laodicee dafa seetoon ngir liggéeyam ci paj ak ci njàng “akredite” ko ci sàs yi njàngum àddina ak fajkatug àddina teg. Ni muy jëfandikoo ci wax, “kumpa gu bon” day tegtal njàmbatug Constantine ak buur ya Israayil gu yàgg ji ak dooley àddina. Baat bi waxug yimbóole jëfandikoo ngir melokaan njàmbat boobu mooy “amalgamation,” ni ko tekke ci diksyoneri jamonoy Ellen White ne; “jaxeel walla booloo ci benn amalgam; jaxase.” Garabu xam-xamu baax ak bon mooy garabug amalgamation, garabug njàmbat. “Xare bu mag ba mujj bi,” mooy jafe-jafe yoonu Dibeer, te waajalug Seytaane ngir jafe-jafe boobu mooy “kumpa gu bon,” gi jaxase xelal nit ak peelug Yàlla.

«Seytaanee dafaa sax ci tëral ay pexeem ngir mujj gi am doole, bu ñépp di fexe jël seen wàll....»

“Dégluleen baat yi, xoolleen doole yi, yi di not ci àddina bi. Am na ndax benn baat bu ñaan? Ndax gis ngeen benn tektal bu wone ne Yàlla dañu koo nangu? Am na saraxalekat yu bare lool; waaye dañuy tàppandi ci seen tànk yoonu Yexowa. Seen yére dañoo tilim ak deretu bakkan yi. Mbooloo yu barey saraxe ay seytaane. Xoolleen, yéen ñi di juróom-ñaari xel diggante déggal ak bañ a déggal. Xoolleen ci xel seen bopp mbooloo yu yaatu ya ngiy jaamu ci saraxu Seytaane. Dégluleen muzik bi ak wax ji, li ñuy wax “njàng mu kawé.” Waaye lan la Yàlla wax

ne mooy?—Sirru ñaawteef bi.” Pamphlets, 004, 11.

Ci biir bu mujj bi, bu “ñépp di tann seen wet,” nattu bi ca Tóor-tóorub Edena dees na ko delloo. Nattu bi, bi mu nekkoon ca njàlbéen ga, te mu weesu woon genn garab ci diggu tool ba, dees na ko delloo ci mujj gi ci àddina bépp. Liggéeyu Seytaane, lu jiitu xareb mujj bi, mooy “kumpag njubadi,” te ñu faram ko ne mooy “jàng mu kawel!” Melokaanu “jàng mu kawel” ci réewu rab wu suuf si feeñ na ci Nashville, Tennessee, “Aten bu Běj-gànnar,” fa kër-yàlla Parthenon nekk, di juutoo ak njàng mu dëgg ma Madison College daan teewaloon benn yoon ca Nashville. Wax ji ci topp, jële nañu ko ci waxin xel mu sell gi yépp a yépp ca mujjug bind bii, waaye am na ay tomb yu war a seetlu fii ci jamono jii.

«Ñépp ñépp soxla xel gu yéeme ak tegtal bu baax ngir seet bu leer kumpa gu ñaawte gi am wér ci jeexital jaar-jaaru nettali suuf si....»

“Amul benn yoon buy digg ci jëm ci Aljanna bi ñu delloo. Bàt bi ñu jox nit ci fan yii mujj, du ngir mu booleeku ak pexe yu nit sos....”

“Ñi Yàlla yékkati ci kaw ngir dénkale leen liggéeyu wóor, mën nañu dëddoo leeru asamaan, jublu ci xelu nit.... Ñépp ñi bëgg a am jikko ju leen di def ay liggéeykat yu bokk ak Yàlla te jot ci cantug Yàlla, war nañu feeñ bopp seen bopp ak noon yi Yàlla, te sax ci dëgg gi Kirist jox Yowaana ngir mu jox ko àddina.” Manuscript Releases, volume 18, 30–36.

“Ñépp” ñi soxla “xam-xam” dafay tegtal ñépp ñi ñu dugg ci ab jéggiinu nattu gu war a jur ci mujj ñaari xetu way-jaamu. “Boroom xel yi” mooy ñi jot xam-xam wi war. Jéggiinu nattu woowu dafa tambali bu feeñug Yeesu Kirist bi ubbeeku, lu jiitu jeexital dogalu nit ñi. Ubbeg boobu moo tàmali “yokkute xam-xam.” Ñi ñu jël ci kanamu nattoow bi ci wàll feeñug Yeesu Kirist dinañu jot “diwlin” bu xam-xamu yoon wi, bi ñu jagleel ngir gindee, waajal ak sellal lu jiitu ñëwug ngelaw gu penku ci yoonu Dibeer. “Garabu xam-xamu lu baax ak lu bon” mooy misaalub Mburu Asamaan gu nawle gi war a ñam walla a bañ.

Ci biir Galile, ca jàngu Kafarnawum, Yeesu ñàkk na ay toppkat yu gën a bari ci benn xew-xew moomu, lu ëpp yeneen yoon yépp ci ay liggéeyam. Foofa, nattu ga nekkoon mooy xam ndax waxi Kirist yu yonent yi da ñu ci mbir lu dëgg walla lu xelu; te ñi la nattu ga jotul, jotuñu ko—ndaxte fàtte nañu ne nit war na dund ci bépp kàddu gu gén ci gémmini Yàlla. Kirist waxoon na leer ne moom mooy Mburu mi wàccéekoon asamaan, te ñi la nattu ga jotul da ñu jaxase Dëgg ak xel mu nit, mi Gereg yi di tegtal.

Bala Evena tambalee na càggante baatub tool ba, Almasi bi dafa jàngaloon Adam ak Eve ñoom ñaar, ne buñu lekk mbuum garab gi ñuy wax garabu xam-xamu lu baax ak lu bon. Jëfandikoo bu njëkk ci ñetti xët yi ci xibaar bu baax buy sax ba fàww mooy ragal Yàlla.

“Na xel xel dafay jàpp dëgg yu mag yu mel ni luy yéemu yi Yàlla révélee, te du mas a bëggati jëfandikoo ay kàttanam ci mbir yu yomb te amul njariñ; dina dellu ak bañ bu tar ci bindkat yu yàqu te mbégte yu reyaadi yu taxawul, yi di yàq ndaw ñi tey. Ñi bokkoon ci waxtaan ak taalifkat ak boroom xam-xam yi nekk ci Biibël, te seen xol yengu na ndax jëf yu ndam yu mág yu jàmbaar yi ngëm, dinañu gén ci tool yu bare xalaat ya ak xol yu gëna set ak xel yu

gëna kawé, lu ëpp ci li ñu manoon a doon su ñu woon di jàng bindkat yu àddina yu gëna siiw, walla di xool te màggal jëf yu buur Firawna yi ak Erood yi ak Sesar yi ci àddina.”

“Doole yi ndaw yi ëpp ci ñoom dañuy nelaw rekk, ndaxte duñu def ragal Yàlla muy ndoortel xel mu sell. Boroom bi jox na Daniyel xam-xam ak njàngat, ndaxte nanguwul a ngir benn doole du ko jël, buy dugal ay lëj ci ay pexeem diine. Li tax nu am nit ñu am xel, ñu sax te am njariñ ju dëgër yu néew, mooy ne dañuy foog ne dañuy gis màggal, fekk dañuy dagg seen bopp ak Asamaan.” Messages to Young People, 255, 256.

Ew “ragalul Yàlla.” Waroon na tiit ba yëngu ci kàdduy Yàlla, te loolu mooy benn melokaanu téeméeri ñaar-fukk ak ñeent-junni ñi. Ragalu Yàlla mooy njëlbéenu ñetti nattu yi, te dafay tàmbalee bi Kàddug yonent bi ubbee, ba mu ci mujj jur wàllu boroom xel ak wàllu ñu ñàkk xel. Njëlbéenu ñi dogaloon ne ay boroom xel lañuy doon mooy yëngu ci Kàddug Yàlla. Ew deful loolu, te bi ñu ko jëkke ak ñaareelu jéego bu nattu bi, mënul woon jox Yàlla ndam; gannaaw loolu ñu jëkkoo ko ak waxtuw atte bi, fa mu woné rafetul-boppu Lawodise.

«Ñépp ku bëgg a matale jikko ju sell ju Kiristaan, dañuy yëngu ci yuggu Kirist. Su ñu bëggee toogandoo ci barab yu kawé yi ci Kirist Yeesu, war nañu jàng ci moom bi ñuy nekk ci suuf si. Kirist du neexaloon boppam. Bépp wàll ci dundam mooyoon yokkute ngor gu set te amul bañ-bopp. Mu soloon nature nit ngir won àddina su daanu bi, Seytaane ak mbooloom, àddina asamaan bi, ak àddina yi daanuwal, ne nature nit, bu booloo ak nature Yu Yàllaam, man na nekk yépp ci déggal yoonu Yàlla. Ñépp war nañu laaj, “Lan laa war a def ngir muc?” Yàlla dafa soxla xol yu suufe, yu réccu, tey ragal kàddoom. Ci altar bu Yàlla rekk lañuy jële taalibe asamaan bi, te bu ñu ko jotee, dina nu jox gis-gis gu mat ci sunu ñàkk doole, te feeñal nu màggaay ak ndamlu Kirist. Bu loolu feeñee, Yàlla di nu teg ci ndigalu Xelum Sell mi, te moom dina nu yóbbu ci dëgg gépp.» Bible Echo, July 20, 1896.

Jaxaseg dëgg ak mbubbaay mooy liggéeyu Seytaane, te loolu lañu xam ni mooy biirbóotu ñaawteef. Nangu booleb nit ñépp ci yëngu-yënguy mujj yi ci àtteb seetkat bi, dees na ko sàmm ci kër-yàlla Parthenon bi nekk Nashville, Tennessee.

“Yónnee du yombul dara ñu yónni sunuy ndaw yi ca yunibersite yi, fa ñuy jagleel seen waxtu ci jàng xam-xamu greg ak latañ, fekk seen bopp ak seen xol di fees ak xel yi ak waxi bindkat yu weddi ngëm yi ñuy jàng ngir man a xam làkk yooyu. Ñuy am xam-xam bu kenn soxlaatul, te mu àndul ak njàngale yi Boroom Jàngalekat bu Mag bi. Lu ëpp, ñi ñu yar noonu am nañu boppu màgg. Ñu ngi foog ne jot nañu ci njàng mu kawé mi gëna màgg, te ñuy yóbbu seen bopp ak réy, mel ni ñoom dootuñu ay way-jàngat. Ñu dañu leen yaxal ngir liggéeyu Yàlla. Waxtu, alal, ak cofu njàng mi ñu bare jox ci ngir am njàng mu am solo tuuti, waroon nañu koo jëfandikoo ci ngir am njàng mu leen di def nit ñu mat sëkk, góor ak jigéen yu yella ci dund gu jëfandikukat. Njàng boobu dina am jarin wu gëna kawé ci ñoom.”

“Lanuy taalibe yi yóbbu ak seen bopp bu ñuy génñ sunuy ekool? Fan lañuy dem? Lan lañuy def? Am nañu ndigël ak xam-xam wi leen manal di jàngalene beneen ñi? Jàngalees na leen ngir ñu doon baay ak yaay yu xarañ? Mën nañu taxaw ci boppu kër gi ni jàngalekat yu xarañ? Ci seen dundug kër, mën nañu noonu yore seeni doom ba seen kër nekk njël la bu Yàlla man a xool ak bannex, ndaxte mooy misaalu njaboot gi nekk ci asamaan? Jot nañu ndigël rekk mi

war a ñu wax dëgg-dëgg ne mooy ‘njàng mu kawé’?”

“Lan mooy njàng mu kawé? Benn njàng mënul a ñu ko waxe ne mooy njàng mu kawé bu fekke ne yorewul melokaanu asamaan, bu fekke ne jiiwul góor yu ndaw ak jigéen yu ndaw ngir ñu mel ni Kirist, te waajal leen ngir ñu man a taxaw ci boppu seen njaboot ci bérabu Yàlla. Su fekke ne, bi muy dundoo njàngam, góor gu ndaw amul xam-xamu gerig ak laten ak xalaat yi nekk ci téerey bindkat yu weddi ngëm, réeru ko lu barewul. Su fekke ne Yeesu Kirist dafa xalaat ne xeetu njàng mii am solo lool ci lu war, ndax du ko woon jox ay taalibeem, ñoom yi mu doon jàngal ngir def liggéey bi gëna mag bi ñu mas a dénk nit ñi, ngir tegu ko ci àddina? Waaye, lu ko wuutu, dafa teg leen dëgg gu sell gi ci seen loxo, ngir ñu joxe ko àddina si ci ay yombam.”

“Am nañu ay waxtu yu ñu soxla boroom xam-xam ci Gereg ak Laatën. Am na ñenn ñu war a jàng làkk yii. Loolu baax na. Waaye du ñépp, te du ñu bare, ñooy war a leen jàng. Ñi defe ne xam Gereg ak Laatën mooy lu am solo ngir jot ci njàng mu kawé, maneesuñu gis fu sore. Te itam xam ay kumpay mboolem li nit ñi ci addina di wax ne mooy siyaas bu ñuy tudde saayans, du lu war ngir dugg ci nguuru Yàlla. Seytaane mooy feesal xel ak ay xel mu jubadi ak cosaan yu nit ñi di jàngale, te loolu moo tere njàng mu kawé dëgg gi, te mooy réer ak ki ko jàng.”

“Ñi ñoon yi jot njàngum fen, duñu xool jëm ci asamaan. Duñu man a gis Ki mooy Leer gu dëgg gi, ‘gi leeral nit ku nekk buy ñëw ci àddina.’ Ñu ngi xool ci mbir yu ba fàww ni ay xarala yu amul dëgg, di wooye atoom ab àddina, te di wooye àddina ab atoom. Ci ñu bare ñi jot li ñuy wax ne mooy njàng mu kawé mi, Yàlla nee na, ‘Ñu natt la ci seex yi, te gis nañu ne amoo matuwaay,’—amoo matuwaay ci xam-xamu yëf yu jëfandikoo ci liggéeyu dund, amoo matuwaay ci xam-xamu naka lañuy gëna jëfandikoo waxtu, amoo matuwaay ci xam-xamu naka lañuy liggéeyal Yeesu.” Review and Herald, August 17, 1897.

Mbind mi ci fireball yi Nashville du dëkk bu ñu tann ci njàppandikookat; mooy atte bu jub, bi ñu yónnee ci Kawar-ñetteelu-bés yi, ci États-Unis, ak ci àddina si. Fireball yi Nashville dañuy tegu yeneen melokaan yu wuute ngir xeeti Adventism yu bare yi, rab wu suuf si, ak àddina si. Fireball yi Nashville mooy atte Yàlla ci kaw njàngale gu dëggul, gi ñu mel ni garab gu xam-xamu lu baax ak lu bon.

Nunuyat sunu gëstu ci beneen mbind mi di ñëw.

«Jàlluwaay yu bare la Boroom bi Yeesu feeñaloon Yowaana jikko ju bon ak dooley naxtegu ñi xam ne seede nañu leen ci seen teg ci fitna askanu Yàlla. Ñépp a soxla xel ngir settantal ak moytu bu baax kumpag ñaawteef, mi am wér gu réy ci jeexital jaar-jaaru jaaral bi ci nettali suuf si. Woneb Yàlla ci jëf yu sibbon yu dëkkkat yi nekk ci doomi kàttan yu jiite àddina bi, ñiy boole seen bopp ci kuréel yu kumpa ak booloo yu dëppoo, te teraluñu yoonu Yàlla, war na may askan wi am leeru dëgg moom xam ni muy soreel boppam ak ñaawteef yooyu yépp. Gannaaw gannaaw, ñépp ñi boka ci diine yu dul dëgg ci àddina si dinañu gën a feeñal seen jëf yu bon; ndaxte ñaari wàll rekk a am, ñiy sàmm ndigali Yàlla ak ñiy xare ak yoonu Yàlla ju sell ji....»

“Bañug xeet bi nekk ci diggante askanu jigéen ji ak mbóot mi, Boroom bi mo ko leeral bu baax. «Te dinaa def noon ci sa diggante ak jigéen ji, ak ci diggante sa askan ak sa askan; moom dina la damm sa bopp, te yaw dinga ko gaañu ci ndoxam.» «Te mu ne Aadama: Ndaxte dégg

nga baatub sa jabar, te lekk nga garab gi ma la santoon naan: “Bul ci lekk”; suuf si ñuul na ngir yow; ci metit ngay ci dunde alalu, bépp fan yi sa dund di jëm; dina la jur xob ak garab yu am ay degg; te dinga lekk meññentu tool bi; ci sweatub sa kanam ngay lekk mburu, ba kera nga dellu ci suuf si; ndaxte ci moom lañu la jële woon: ndaxte pëndëx nga, te ci pëndëx ngay dellu.”»

«Ci topp sa bopp yoon, ci defar ak Nattu Seytaane te ci weddi coobare Yàlla bi mu xamoon, nit ki jéemoon ci neen a yékkati boppam te barkeel boppam. Noonu la amee xam-xamu jëfandikoo ci moytu ndigali Yàlla. Noonu la xamee lu baax ak lu bon; noonu la ñàkkee kóllëreem ak sellaaayam ci kanam Yàlla, te ubbi bunt yu mag yu ñaawtéef ak metit ci kaw bépp njabootu nit ñi. Ñaata nit ñoo xam ne tey di def noonu itam! Kañ la nit di jàng ne benn pexe gu muccam mooy jaar ci kuumu gu mat ci “ni la Boroom bi waxe”?»

«Seytaane di wut a dugal ay pexeem boppam ci doomi Yàlla yi jaarale ko ci ay yoonu nit. Mu ngi sàkku ñu nangu ko ni Yàlla, walla sax ñu teg ko ci kaw Yàlla.»

“Ci soppee bésab Besal bi ci njëkkub bésu ayu-bis bi, mu yóbbu nit ñi ngir ñu bañ a gëm kàdduy Yàlla yi, ba jàpp seen yoon ak seeni pexe ne dañuy mel ni ñoo gën a xam ci seen bët yu bopp ak ci seen xel mu jeng. Jaarale ko ci politig nit, mu yóbbu nit ñi ngir ñu jàpp ndigal yi Yàlla wax ci leer ne amuñu doole ni cosaanu nit, te ngir ñu jàpp ne dëngkooku ak yoon woowu miy sax di sell, di jub, di baax, du lu am solo. Mu gis ne noonu, ci tere jumtukaayu nit ñi ngir ñu dox ni doom yu dégg-dëggal te dëppoo ak Yàlla, man na tere matug liggéeyu Yàlla ci sunu àddina.”

“Waaye Seytaane ak ñaari nit ñi muy jàppale te taxaw ci berab yu am yëfi toppandoo, ñoo war a ragal ak moytu nii rekk léegi gannaaw ba ñu jéemee téereb bàkkaar, ni ko nekkoon ci sunu maam yu njëkk. Ñu jàngal ma ma wax ne góor ñi ñu teg ci berab yu am yëfi toppandoo ci liggéeyu Yàlla, ñoo yékkati seen sañ-sañ ngir yi yorene ñeneen. Berab bu nit nekk du soppi ay jikkoom. Am na ñu mel ni dañuy xalaat ne war nañu teg pexe ngir mbooloy kërgeem yi ak ngir sanatoriyoom yi, te neesu war a laaj seen xelmu àtte. Nañu jàng ci Yeesu ci bépp jéego. Moom mooy war a nekk sañ-sañ bu gën a mag ci bépp nit.”

“Ki ñuy jàngaloon bu baax ci sunu kaw, mu ne: ‘Naata la nit di dox ak yàllaam ci suufeel xol, te ak xol bu tuub, jël yoonu Yàlla, baña nangu li Seytaane di dénki, yi mel ni dañuy indi ay njariñ yu réy ci àddina.’ Jëfandikoo nit sa bopp ci wàll wi war a tax mu taxaw bu dëgër ci dal bu dëgër bi Yàlla rekk tabax, loolu am na ci yoon yu bari, ba ñu ko delloo baat. Bu ñuy bañ a dox ci yoon yu jub yi Yàlla wone, dina leen yóbbu ci njaxlaf, te du jàngal ñeneen xel mu rafet, ñi nekkoon itam ci benn nattu ak benn nattu-fitna. Kañ la nit dina xam ne Yàlla mooy Yàlla, du nit ngir muy soppiku?”

“Am nañu genn yoon wu jub ga nekk ci sax ci tangoor ngir jàpp yebal yu Yàlla sampu leenul. Yàlla woote na bépp ndawalkat ak bépp doktoor ngir ñu sàmm yombug dëgg gi. Doomu Yàlla bi feeñ ci Kóllëre Gu Yàgg gi ak ci Kóllëre Gu Bees gi mooy Musalkat sunu àddina tey. Ci moom la bépp mishoneer bu fajare war a jële njàngam. Su dul denc boppam ci buur bu kàttanu ngelaw li, dina réeral xol yi ko wóolu. Na ñépp moytu nit ñi ñu yar te yékkati leen ba seen pexe yi nit ñu bare, ñi di askan wi, manul a leen xam.”

“Pexe yu bàkkaar ëpp na xel mu dul jeex ci man a xalaat ko. Bépp musiba, bépp coono ak dee, seede la du rekk ci dooley lu bon waaye itam ci dëggug Yàlla ju dund ji. Gannaaw xam nañu dëgg gi, kàddug Yàlla ju dund ji, miy sax ba fàww, te miy jox dund ci dëggal, néew-doole nit ci topp pexe Seytaane mooy lu yéeme lool. Ñépp ñi Yàlla jàngal xam nañu Kirist ni mooy Doomam. Ñépp ñi gëm mul waxi Yàlla yĩn xam bu baax won nañu ne bàkkaar ama na gërëm ak nangu gu réy, te ñoom liggéeyuñu ci wetu dund ak ag yàgg te dul jeex, yi feeñ ci sellal gu mat sëkkug dëgg gi. Su ñu soppiwul seen jikko, seen wax ak seen xel, bakkan yi dinañu sànkū.”

“Amul yoon wu diggante ngir dugg ci Aljana bu dellusi. Boppam xibaar bi ñu jox nit ñi ngir fan yu mujj yii mooy bañ a boole ak pexe yu nit ñi sos. Warunu wéeru ci politik yu avoka yu àddina. War na nu doon nit ñu suufe, di ñaan Yàlla, te bañ a dox ni ñi jëfandikookat Seytaane gumbal.”

“Ñu bare am nañu ngëm, waaye du ngëm guy doxee ci mbëggeel te di setal ruu. Ngëm gu muccal du rekk gëm dëgg gi. ‘Jinne yi itam dañuy gëm, te di lox.’ Xel mu Sell mi ci Yàlla moo di jox nit ñi ngëm gu nekk doole ju leen di jëfandikoo, buy bind jikko, te di yóbbu nit ñi kawé ci lu gën a nekk jëf yu rekk a aju ci cosaan. Kàddu yi, jëf yi, ak xel mi war nañu seedeel ne nun ay toppkat yu Kirist lanu.”

“Leer gu mag a màggal ak xew bi Yàlla joxee, du wóor ngir musal ci bàkkaar ak dëddu ci fan yii mujj yi. Ñi Yàlla yékkati ci ay kër gaggū kóllère yu kawé, man nañu dellu bàyyi leerug asamaan ngir xam-xamu nit. Su boobaa seen leer dina nekk lëndëm, seen kàttan yi Yàlla dénk leen dinañu nekk fiir, seen jikko it dina nekk lu Yàlla meral. Duñu ree Yàlla. Dajeeloo ak moom amoon na, te dina topp bëgg-bëggam ak ay njariñam yu wóor. Def jëf yu Yàlla bëggul, bu ñu ko toobul bu baax te bàyyi ko, waaye ñu di ko layoo, dina yóbbu boroom ñaawteef gi ndànk-ndànk ci nax, ba noppi bàkkaar yu bare di ñëw te kenn du ko tere. Ñépp ñi bëgg a am jikko ju leen di def ay liggéeykat yu bokk ak Yàlla te jot ci cantug Yàlla, war nañu feeñal seen bopp ci noonug Yàlla, te sax ci dëgg gi Kirist joxoon Yowaana ngir mu jox ko àddina si.”

Manuscript Releases, volume 18, 30–36.